

vladuje boljševiška stranka Rusijo. Njena vlada je najnasilnejša, ki je mogoča. O kakšni svobodi ni niti sledu, vselej in povsod samo strahovanje in nasilje. Prenapolnjene ječe so najboljši dokaz za razmere, ki vladajo v Rusiji. Niti z Bogom občevati v molitvi in bogoslužju ni človeku svobodno, verske in cerkvene organizacije so visoko obdačene, svetega premoženja oropane in kruto preganjane. Vlada podpira brezboštvo, ki se v njem vzgaja ruska mladina.

Z neprimernim nasiljem se tudi izvaja petletni Stalinov gospodarski načrt. V industriji znaša na Ruskem delovni čas 8, ponekod celo 7 ur. Delavci pa delajo po 4 do 6 ur na teden več, in sicer v prid pjatiletke. Komunistični zaupniki se namreč v vseh podjetjih z vsemi silami zavzemajo za to, da delavci sklenejo po 4 do 6 prostovoljnih nadur na teden ter da se za te nadure odpovedo vsaki plačl. Tako mora ubogi ruski delavec garati, se mučiti, trpeti, stradati, hoditi raztrgan in razcapan samo za to, da se izvrši komunistični program. Ne sme niti vprašati, ali je ta načrt v prid delavskemu stanu, ruskemu narodu in državi, samo delati, trpeti in gladovati more in mora komunističnim načelom na ljubo.

V Rusiji vladajo, kar se tiče prehrane prebivalstva, takšne in še hujše

razmere, kakor so vladale v drugih evropskih državah za časa svetovne vojne. Ljudje dobivajo živila, in sicer vsa živila samo na karte, in še to, kar dobijo, je slabo. Kar je boljše, se določi za izvoz iz države. Največ je Rusija že od nekdanj izvažala poljedelskih proizvodov, zlasti žita. Izvoz žita je znašal v vrednosti: 1913 leta 594 milijonov zlatih rubljev, 1923 leta 107 milijonov zlatih rubljev, 1924 leta 145 milijonov, 1925 leta 51 milijonov, 1926 leta 94 milijonov, 1926/27 leta 200 milijonov, 1927/28 leta 23 milijonov zlatih rubljev. Kakor se vidi iz teh števil, je poljedelska proizvodnja v Rusiji strašno padla ter daleč zaostaja za ono pred svetovno vojno. Boljševiki bi radi izvoz žita dvignili, da bi dobili denar za svojo državo, ker denarja pogrešajo na vseh koncih in krajih. In kako bi boljševiško agitacijo po raznih, skoro vseh državah Evrope in po svetu plačali, če ni denarja? Zato so kmetu vzeli zemljo ter ga napravili za delavca v državnih žitnih fabrikah, samo da bi se pridelalo več žita za izvoz. Veliko vprašanje je, ali bodo boljševiki to dosegli. Verjetnejše in skoro gotovo je, da se to ne bo zgodilo. Rusko ljudstvo, ruski delavec, ruski kmet pa se mora žrtvovati, mora se mučiti in mora gladovati za izvršitev komunističnih načel in načrtov.

V NAŠI DRŽAVI.

Spremenjen zakon o ljudskih šolah. Na predlog prosvetnega ministra v sporazumu s predsednikom vlade je Nj. Vel. kralj podpisal zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovnih šolah. Najvažnejša je sprememba § 43, ki se tiče verskega pouka. Prej je ta člen določal, da verouk poučujejo ali duhovniki ali pa učitelji dotične veroizpovedi kakor pač žele starši. Sedaj pa določa novi člen tole: Verouk poučujejo pri pripadnikih svoje vere krajevni duhovniki ali njihovi duhovni namestniki. Predložil jih pristojna verska oblast banski upravi radi imenovanja ali nameščenja. Dotična občina jim more dati gotovo nagrado. Morajo biti državljani kraljevine Jugoslavije. Če so službeno ali drugače ovirani, jih mora zamenjati učitelj te šole, ako je njihove vere. Na predlog pristojne verske oblasti more ta zamena biti tudi stalna. Ako se pristojna verska oblast ne pobriga za verski pouk, bo izdala potrebne določbe banska uprava in prosvetno ministrstvo. Morejo se tudi postaviti posebni veroučitelji v šolah, kjer bi imeli najmanj 20 ur na teden, če je najmanj 20 učencev v vsakem razredu ali oddelku. Postavlja jih prosvetni minister iz vrst kandidatov, ki so dovršili bogoslovne nauke in ki jih je predložila cerkvena oblast. Učni načrt in program o veronauku predpisuje prosvetni minister v sporazu-

mu z vrhovnim predstavništvom dotične veroizpovedi za kraljevino Jugoslavijo (za katoličane: predsedstvo škofovskih konferenc). Enkrat na leto predstavnik pristojne verske oblasti more nadzorovati izvršitev verskega pouka. — K členu 68, ki določa, da učenci ne smejo biti člani društev na verski podstavi, se je dodal ta-le nov odstavek: Izven šole učenci osnovnih šol morejo biti člani verskih društev svoje verske zajednice. Kar se tiče zasebnih učiteljskih in veljavnosti na njih napravljanih izpitov, določa nov odstavek k členu 71: Po predlogu odposlancev prosvetnega ministrstva, ki so prisostvovali diplomatskemu učiteljskemu izpitu na zasebnih učiteljskih, bo prosvetni minister nostrificiral (potrdil) diplome (izpričevala) tudi učiteljskim kandidatom s teh šol.

Kandidat s takšnim spričevalom more biti nastavljen za učitelja državne osnovne šole. K 5. odstavku člena 78. se dostavi: Učitelji morajo voditi ob dnevi, ki jih odredi minister za prosveto, otroke k službi božji. To bo prosvetni minister odredil v sporazumu s predstavniki vseh priznanih veroizpovedi (za katoličane: s predsedstvom škofovskih konferenc) in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta. — Kar se tiče nadzora šolskega upravitelja nad delovanjem in vedenjem učiteljev in veroučiteljev (odstavek 6, člen 114), določa nov odstavek: Ta nadzor se ne nanaša na sam verski pouk. K čl. 156 in 157, ki govorita o zasebnih kulturno-prosvetnih ustanovah in društvih, je dodan nov odstavek, ki določa, da se te odredbe ne nanašajo na verska društva.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrijski kancelar zopet potuje. — Avstrijski kancelar dr. Schober se je mudil v Budimpešti. Posledica tega obiska bo posebna pogodba glede gospodarskega sodelovanja med Avstrijo in Madžarsko. Kakor razglasa časopisje, je prejel dr. Schober povabilo za obisk Prage in Varšave.

Bolgarski ministrski predsednik Ljapčev je bil sprejet na potovanju skozi Madžarsko od ogrskega regenta Hortyja v Budimpešti. Obisk je imel le zasebni značaj.

Prekinitev pogajanj za izpraznitev Porenja. Francozi so bili pripravljani, da bi izpraznili nemško Posaarje predčasno in so že bila uvedena tozadevna pogajanja med Francijo in Nemčijo. Francoska vlada poudarja, da so se pogajanja začela na njeno pobudo in da je njen predlog, da se Posaarje izprazni pred določenim rokom in brez plebiscita, ki bi na vsak način pomenil gospodarsko škodo za Posaarje, zaslužil, da Nemčija uvažeje nekoliko tudi francoske industrijske koristi, ki so se tekom 10 let zasedbe uveljavile na posaarskem ozemlju. Francija mora naravno zaščititi uložke svojega kapitala kakor tudi trgovske zveze, ki so se razvile med zapadnimi deli Francije in Posaarjem, ki je postalo važen odjemalec za francoske pridelke in narobe. Ker se je nemška vlada postavila na neomajno stališče, da o francoskih predlogih sploh ne razpravljati, sta obe delegaciji uvidele, da bi bilo brezpredmetno nadaljevati pogajanja in da bi bilo za obe stranki boljše, ako se za nekaj časa vrneta domov, da vprašate za svet vsaka svojo vlado. Francoska vlada ni zaprla vrat za nadaljevanje pogajanj in čaka novih predlogov od nemške strani. Seveda pričakuje, da bo našla njena dobra volja, da pred letom 1935 izprazni Posaarje, tudi dobrohoten odmev na nemški strani, ki bo olajšal nalogo delegacij, kadar se zopet sestanejo.

Nemci proti lastnim ljudem v Porenju. Kakor znano, so zapustile francoske čete letos 1. julija po desetletni zasedbi Porenje. Odkar so ostavili nemško ozemlje Francozi, so se pričeli nemški nacionalisti znašati z vso srditostjo nad onimi Nemci, ki so bili v dobi zasedbe prijazni s francoskim vojaštvom. Mnogim takim prijateljem Francozov so razbili šipe pohištve in uničili vse, kar jim je prišlo pod roke.

Kaj bo z Indije? Že dolgo ni bilo slišati kaj posebnega iz razburkane Indije. Kakor je razvidno iz poročil angleških časopisov, bo postala Indija na letošnji londonski konferenci dominijon.

Egipt se punja. Egiptanski nacionalisti, kojih voditelj je bivši ministrski predsednik Nahas paša, so začeli prirejati protestna zborovanja proti ukinitvi parlamenta. Na enem takem zborovanju je došlo do spopada med demonstranti ter vojaštvom.

Čitajte „Slov. Gospodarja“!